

Mænd, kan der Ingen siges at have videre saadan Krav paa os, og vi see os da bedre istand til at opfylde de Forpligtelser mod Staten, som den fordrer af os. Naar den ærede 1ste Deputerede for 10de Valgfreds (Schytte) nylig har sagt, at Penge kunde ikke være gode at bekomme, saa indseer jeg vel dette, men jeg troer — hvad den ærede 4de Deputerede for 9de Landssthingskreds (D. Larsen) har sagt — at man da bedre kunde ved sin Vrling renoncere paa Hestehold og deslige, saa at, naar vi gaae ud fra denne Forudsætning, bliver Gevinsten hos os selv, og jeg vil derfor ganske slutte mig til hvad den ærede 4de Landssthingsmand for 9de Valgfreds har sagt.

Indenrigsministeren: Jeg skal alene tillade mig med Hensyn til det Spørgsmaal, som her foreligger, at henvise til Motiverne, hvor det er udviklet, at det fornemmelig er af juridiske Hensyn, at man i Udkastet har troet at maatte foreslaae en Halvdeel og ikke en Trediedeel som den Dvotadeel af de Høveripligtige, der skulle kunne fordrø Høveriet afløst. De Hensyn, som her ere blevne gjorte gjældende til Fordeel for at sætte en Trediedeel, forekommer mig deels at være ideelle; deels praktiske Hensyn; de ideelle Hensyn anerkjender jeg, og derfor kan jeg med Hensyn til de Grunde, som ere anførte, vel see, at det Forslag, Udvalget er kommen tilbage paa, har meget for sig. Men, naar der tillige til Understøttelse derfor er anført et praktisk Hensyn, nemlig det, at, naar en betydelig Deel af Bønderne erklærer sig i en vis Retning, følge ogsaa deres Naboer som oftest efter, da kan jeg ikke see, at dette egentlig har stor Betydning med Hensyn til nærværende Dvæstion; thi hvis saa er, vil en Trediedeel snart vore op til en Halvdeel, og saa forekommer det mig, at dette praktiske Hensyn ikke gjør det fornødent at afvige fra Lovudkastet. Jeg troer ogsaa, at den Betænkelse, der er fremført imod at afvige fra en Halvdeel og gaae ned til en Trediedeel, kan have stor Styrke i visse Egne af Landet, thi det kan ikke nægtes, at det i visse Egne af Jylland er langt vanskeligere at skaffe Penge tilveie end i de fleste Districter paa Derne. Det er mig derfor bekjendt, at Godseiere, som have ønsket at afløse Høveriet, endnu i visse

Egne af Jylland have udsat det i en Række af Aar, ene af Hensyn til Bønderne. Derfor forekommer det mig noget betænkeligt at fravige Udkastets Forslag om at holde paa Halvdelen, thi det er fornemmelig, som den ærede 1ste Landssthingsmand for 10de Valgfreds (Schytte), har sagt, at, naar man gaaer ned til $\frac{1}{3}$ Deel, kunde det let træffe sig, at $\frac{1}{3}$ af de høveripligtige Fæstere paa et Gods kunde være yngre og kraftigere Mænd, hvorimod, naar man holder sig til $\frac{1}{2}$, er det sandsynligt, at der da vil være forskellige Aldersclasser blandt dem, der fordrø Høveriet afløst, men, holder man sig til $\frac{1}{3}$, bliver det de ældre Mænd, som maae give efter for de Yngre, og det er klart, at en saadan Overgang er langt vanskeligere for de ældre end for de yngre Bønder. Iøvrigt troer jeg, at dette Spørgsmaal staar i en vis Forbindelse med den følgende § 4, hvor der handles om den Termin, der kan fastsættes, inden Forandringen indtræder, og jeg troer, at denne Termin, om hvilken der senere vil blive Tale, vil aabne en tilstrækkelig Raadighed ved Afsløsningen til at ordne Alt paa en saadan Maade, at den ialtfald ikke i noget Tilfælde vil kunne blive trykkende for Godset, hvor det maatte være Gieren, som maatte fordrø Afsløsningen, hvis det nogensinde skulde kunne tænkes, at en Gier skulde være saa ubesindig at fordrø saadanne Forandringer under Forhold, der vilde medføre skadelige Følger for Godset.

S. Pedersen: Naar det efter Udkastet er indrømmet, at Godseieren har Ret til at forlange Høveriets Afsløsning, hvilket jeg anseer for meget ret og billigt, saa kan jeg ikke indsee, hvad Skadelighed eller Farlighed der kan være ved at indrømme en Trediedeel af Høveribønderne denne Ret. Thi den Sag, som her er Tale om, bør vi alle fremskynde med Iver, og der er slet ingen Fare, efter min Mening, ved at fremskynde den saa hastigt, som muligt. Det Høveri er nemlig en forærvelig Ting, og jeg vil derfor for min Deel ønske, at det maa blive ophævet, uagtet jeg ikke selv er Høveribonde, — og jeg takker min Gud, at jeg ikke er det, at jeg ikke staaer under den Commando, som mangan en ordentlig og anstandig Bonde staaer under, under Commando af En, der undertiden ikke er 20 Aar;